

Prioriterte områder for Menneskerettighetsutvalget 2024–2027

Menneskerettighetsutvalget (MRU) ønsker i perioden 2024-2027 å fokusere på tre temaer som både er selvstendige, men også delvis overlappende: flyktninger og migrasjon, rasisme og diskriminering og trosfrihet. Som et fundament for arbeidet med disse temaene ligger troen på at alle mennesker er like mye verdt, uansett.

Vi lever i en verden i stadig endring der nye menneskerettslige utfordringer oppstår. Menneskerettighetsutvalget ønsker å være dagsaktuelle og å jobbe dynamisk og fleksibelt med å være oppdaterte og adressere disse utfordringene. Ett fjerde foreslått prioritert område er derfor å løpende identifisere og adressere aktuelle saker der menneskerettighetene er under angrep.

1. Flyktninger og migrasjon

Antallet migranter og flyktninger som ankommer Europa og Norge er økende. Vi er vitne til en forskjellsbehandling av asylsøkere ved at de gis ulike rettigheter avhengig av opprinnelse. Det finnes også en begrepsforvirring når det gjelder migranter og flyktninger, og begrepene misbrukes for å undergrave flyktningsrettigheter. Menneskerettighetsutvalget ønsker å bidra til å rydde opp i dette og å bidra til at kirken har en stemme mot diskriminering av flyktninger og migranter.

Stadige innstramminger for asylsøkere og mangelen på trygge fluktruter til Europa står høyt på agendaen hos økumeniske organisasjoner og i Den norske kirke, og utgjør en menneskerettslig utfordring. Kirken er medlem av ulike nettverk både nasjonalt og internasjonalt som favner et engasjement for konvertitter, ureturnerbare lengeværende asylsøkere, kirkeasyl, og flyktninger som drukner i Middelhavet. Menneskerettighetsutvalget ønsker å bidra inn i dette arbeidet, og å ha et særlig fokus på mindreårige flyktninger.

2. Rasisme og diskriminering

Kirken hadde i 2021-2023 en handlingsplan om «[Åtte kjennetegn for Den norske kirke i møte med et flerkulturelt samfunn](#)». Handlingsplanen bygger på en Kirkemøtesak om kristne migranter som fastslår at Den norske kirke skal være en kirke for alle i Norge, altså må vi være mangfoldig og inkluderende. Handlingsplanen er avsluttet, men arbeidet for en inkluderende, mangfoldig kirke fortsetter.

I oppfølgingen av dette planlegges det en Kirkemøtesak i 2026 om rasisme, og MRU ønsker å begynne å arbeide med dette temaet. Ytringsfrihet/hatprat kan være knyttet til rasisme og kan derfor inngå som en del av arbeidet med dette temaet.

Diskriminering, som kan være motivert av rasistiske holdninger, er nevnt i mandatet som særlig aktuelt for MRU. I skjæringsområdet mellom temaene flyktninger og diskriminering finnes usaklig forskjellsbehandling av flyktninger på grunn av etnisitet. Diskriminering på grunnlag av tro, etnisitet eller funksjonsnedsettelse kan være særlig aktuelle fokusområder for utvalget å arbeide med i denne perioden.

3. Trosfrihet

Tros- og livssynsfrihet er ifølge mandatet et viktig tema for Menneskerettighetsutvalget, og er et tema der utvalget har særlig legitimitet som

representanter for Kirken. Den norske kirke har lenge hatt et særlig engasjement for religiøst forfulgte. Temaet er aktuelt i en verden der tro- og livssynsfriheten innskrenkes internasjonalt. I skjæringspunktet mellom asyl og trosfrihet finnes konvertitter som opplever at terskelen for innvilgelse av asyl høynes, noe som kan bidra til forfølgelse ved retur til opprinnelseslandet.

Menneskerettighetsutvalget ønsker å tematisere ulike grenseoppganger mellom religionsfriheten og andre grunnleggende menneskerettigheter. Utvalget ønsker å ha et særlig fokus på barns rett til trosfrihet.

4. Aktuelle saker der menneskerettighetene er under angrep

Vi lever i en tid der menneskerettighetene trues på mange ulike måter.

Menneskerettighetsutvalget ønsker å bygge kompetanse i kirken om aktuelle saker, og slik bidra til at kirken har en faglig forankret stemme i den offentlige diskursen.

Ett eksempel på et aktuelt tema i spennet mellom juss og etikk er trusselen fra ultrakonservative og fundamentalistisk stemmer som bruker juss og menneskerettsspråk til å undergrave fundamentale menneskerettigheter. Et viktig spørsmål er hvordan vi kan bevare liberale samfunn når de er under trussel fra illiberale krefter.

Andre aktuelle temaer å sette på dagsorden kan være menneskerettighetsbrudd i glemte konflikter, menneskerettslige utfordringer ved kunstig intelligens og klimakrisen. Dette er temaer som kan belyses i samarbeid med KISP.